

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ ПЕДІАТРИЧНОГО СТУДЕНТСЬКОГО НАУКОВОГО ГУРТКА – НЕВІД’ЄМНА ЧАСТИНА КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ВИСОКОКВАЛІФІКОВАНИХ СПЕЦІАЛІСТІВ

З.Р. Кочерга, І.С. Недоступ, Б.М. Павликівська, Р.З. Ган, Т.В. Лотовська, І.В. Казімирчук, В.Г. Глов’як, Б.Н. Ткач

ДВНЗ «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна

Ключові слова:
студентський науковий гурток, науково-дослідна робота, формування професійної компетентності.

Буквинський медичний вісник. Т.23, № 3 (91). С. 150-155.

DOI:
10.24061/2413-0737.XXIV.3.91.2019.77

E-mail:
zoryanakocherha@gmail.com, nedostup.iryna.59@gmail.com

Мета роботи — аналіз формування ключових фахових та особистісних компетенцій у студентів шляхом залучення їх до науково-дослідної роботи в студентському науковому гуртку.

Матеріал і методи. Студентський науковий гурток щорічно охоплював дослідженням дітей шкільного віку, що перебували на стаціонарному лікуванні в МДКЛ або консультувались амбулаторно в умовах поліклініки, а також студентів молодших курсів медичного коледжу та університету. Діагностику і лікування пацієнтів проводили згідно із затвердженими клінічними протоколами. Спостерігали за передчасно народженими немовлятами за всеукраїнською катамнестичною програмою «Dorado».

Результати. Аналізуючи роботу студентського наукового гуртка кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії Івано-Франківського національного медичного університету, відзначено, що науково-дослідна робота в студентському науковому гуртку сприяє професійно-орієнтованому навчанню та вибору майбутньої спеціальності. Компетентнісний підхід при підготовці майбутніх спеціалістів забезпечує формування професійної майстерності, котра залежить від особистісних здібностей студента. Найкращим гуртківцям рекомендовано продовжити навчання в клінічній ординатурі або аспірантурі з перспективою подальшої наукової роботи у ВНЗ.

Висновки. Робота в студентському науковому гуртку дає можливість виявити серед креативних, винахідливих, здібних студентів-медиків майбутніх молодих учених. Науково-дослідна робота в предметному студентському гуртку допомагає успішно поєднувати творчий підхід, набуті теоретичні знання та практичні навички, що покращує успішність, сприяє самореалізації та підвищує самооцінку студентів. Досвід роботи в студентському науковому гуртку є мотивуючою ланкою для подальшого професійно-орієнтованого навчання, свідомого вибору уподобаної спеціальності, формуванню професійної компетентності та конкурентноздатності на ринку праці.

Ключевые слова:
студенческий научный кружок, научно-исследовательская работа, формирование профессиональной компетентности.

Буквинский медицинский вестник. Т.23, № 3 (91). С. 150-155.

ОРГАНИЗАЦИЯ РАБОТЫ ПЕДИАТРИЧЕСКОГО СТУДЕНЧЕСКОГО НАУЧНОГО КРУЖКА – НЕОТЪЕМЛЕМАЯ ЧАСТЬ КОМПЕТЕНТНОСТНОГО ПОДХОДА В ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ВЫСОКОКВАЛИФИЦИРОВАННЫХ СПЕЦИАЛИСТОВ

З.Р. Кочерга, И.С. Недоступ, Б.М. Павликівська, Р.З. Ган, Т.В. Лотовская, И.В. Казімирчук, В.Г. Глов’як, Б.Н. Ткач

Цель исследования — анализ формирования ключевых профессиональных и личностных компетенций у студентов путем привлечения их к научно-исследовательской работе в студенческом научном кружке. Студенческий научный кружок ежегодно охватывал исследованием детей школьного возраста, находящихся на стационарном лечении в ГДКБ или консультируемых амбулаторно в условиях поликлиники, а также студентов младших курсов медицинского колледжа и университета. Диагностику и лечение пациентов проводили согласно утвержденным клиническим

протоколам. Наблюдали за преждевременно рожденными младенцами по всеукраинской катamnестической программе «Dorado».

Результаты. Анализируя работу студенческого научного кружка кафедры детской хирургии и пропедевтики педиатрии Ивано-Франковского национального медицинского университета, отмечено, что научно-исследовательская работа в студенческом научном кружке способствует профессионально-ориентированному обучению и выбору будущей специальности. Компетентностный подход при подготовке будущих специалистов обеспечивает формирование профессионального мастерства, которое зависит от личностных способностей студента. Лучшим участникам кружка рекомендовано продолжить обучение в клинической ординатуре или аспирантуре с перспективой дальнейшей научной работы в ВУЗе.

Выводы. Работа в студенческом научном кружке дает возможность выявить среди креативных, изобретательных, способных студентов-медиков будущих молодых ученых. Научно-исследовательская работа в предметном студенческом кружке помогает успешно сочетать творческий подход, приобретенные теоретические знания и практические навыки, улучшает успеваемость, способствует самореализации и повышает самооценку студентов. Опыт работы в студенческом научном кружке является мотивирующим звеном для дальнейшего профессионально-ориентированного обучения, сознательного выбора понравившейся специальности, формированию профессиональной компетентности и конкурентоспособности на рынке труда.

Keywords: students' scientific circle, research work, professional competence development.

Bukovinian Medical Herald. V.23, № 3 (91). P. 150-155.

ORGANIZATION OF WORK OF STUDENTS' PEDIATRIC SCIENTIFIC CIRCLE AS AN INTEGRAL PART OF COMPETENCE APPROACH TO TRAINING OF FUTURE HIGHLY QUALIFIED SPECIALISTS

Z.R. Kocherha, I.S. Nedostup, B.M. Pavlykivska, R.Z. Han, T.V. Lotovska, I.V. Kazymirchuk, V.H. Hloviak, B.N. Tkach

The purpose of the study: development of key professional and personal competencies in students by involving them in research work in the students' scientific circle. Participants of the students' scientific circle were annually involved in the examination of school-aged children undergoing in-patient treatment in the CCTH (city children training hospital) or were consulted as out-patients, as well as junior medical college and university students. Diagnosis and treatment of the patients were administered according to approved clinical protocols. Students observed premature newborns according to all-Ukrainian catamnestic program "Dorado".

Results. Analyzing the work of a students' scientific circle of the Department of Pediatric Surgery and Propedeutics of Pediatrics of the Ivano-Frankivsk National Medical University, it was noted that the research work in the students' scientific society promotes professionally oriented training and the future specialty choice. Competence approach in the future specialists training provides the formation of professional skills depending on the student's personal abilities. The best scientific society participants are recommended to continue their studies in clinical residency or study for PhD with the prospect of further academic work at the university.

Conclusions. Work in the students' scientific society makes it possible to identify future young scientists among the creative, smart, and capable medical students. The research work in the students' scientific society helps to successfully combine creative approach, acquired theoretical knowledge and practical skills improving success, promoting self-realization and enhancing students' self-esteem.

Проблеми вищої медичної освіти

The experience obtained while working in the students' scientific society is a motivating link for further professional-oriented training, a conscious choice of the preferred specialty, the formation of professional competence and competitiveness in the labor market.

Вступ. За основу реформування медичної освіти і наближення її до європейських та міжнародних стандартів взято компетентнісний підхід, що включає базисні теоретичні знання та відповідні фахові компетенції. Формування ключових фахових компетенцій реалізується через такі інноваційні освітні технології: інтерактивне, практично-орієнтоване, аудіовізуальне, проблемне, симуляційне, пошукове та інші види навчання у поєднанні з традиційними підходами до навчання [1, 8]. Важко переоцінити роль студентського наукового гуртка (СНГ) як методу вдосконалення фахової майстерності через залучення майбутніх лікарів до науково-дослідної роботи та формування їх особистісних і фахових компетентностей. Фахової компетентності неможливо досягти без здатності та готовності до безперервного навчання, особистісної та комунікативної компетентності [2, 6]. Особливостями комунікативної компетентності в педіатричній схемі «лікар — хвора дитина — батьки» є те, що труднощі при спілкуванні можуть виникати як з дитиною, так і з родичами. Тому під час науково-дослідної роботи студенти удосконалюють свої комунікативні та професійні компетентності через вироблення таких особистісних компетенцій, як готовність до спілкування, чуйність, толерантність, емпатія (співпереживання), сенситивність до відторгнення (сприйняття негативного ставлення від пацієнта), емоційна стабільність тощо. Заняття в СНГ залишаються найвищим рівнем професійної підготовки студентів у здобутті вмінь і навичок, котрі базуються на суб'єктивній творчості [1, 7]. Завдяки творчому рівню професійної підготовки під час занять у гуртку розкриваються здібності та зацікавленість студентів предметом, покращується вміння швидко знаходити необхідну інформацію з використанням сучасних електронних ресурсів, поглиблюються знання іноземної мови, з'являється задоволення від успіхів у навчанні. Все це сприяє самодисципліні, самовдосконаленню та розвитку такої надважливої особистісної компетенції майбутнього лікаря, як клінічне мислення. У наш час інноваційні методики навчання не просто накопичують та передають знання — вони сприяють вмінню швидше аналізувати, узагальнювати, переосмислювати засвоєний матеріал та спонукають у подальшому до генерування нових творчих ідей [8, 9].

Мета роботи. Аналіз формування ключових фахових та особистісних компетенцій у студентів шляхом залучення їх до науково-дослідної роботи в студентському науковому гуртку. Студентський науковий гурток щорічно охоплював дослідженням дітей шкільного віку, що перебували на стаціонарному лікуванні в МДКЛ або консультувались амбулаторно в умовах поліклініки, а також студентів молодших курсів медичного

коледжу та університету. Діагностику і лікування пацієнтів проводили згідно із затвердженими клінічними протоколами. Спостерігали за передчасно народженими немовлятами за всеукраїнською катанестичною програмою «Dorado».

Результати дослідження та їх обговорення. На кафедрі дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії Івано-Франківського національного медичного університету педіатричний СНГ працює майже з першого дня її створення (1994). Робота СНГ регламентується Законом України «Про вищу освіту» [3], Законом України «Про наукову і науково-технічну діяльність» [4], Конституцією України, Статтею 53 [5]. Кожні 5 років на початку осіннього семестру під час засідання кафедри обирається заступник наукового керівника (доцент кафедри), відповідальний за роботу гуртка, а також куратори СНГ (доценти кафедри), відповідальні за проведення секційних засідань гуртка. План роботи гуртка складається 1 раз на рік на початку навчального року. Тоді ж пропонуються, обговорюються і затверджуються наукові теми, що виносяться на вивчення, з урахуванням пропозицій студентів. Кількість гуртківців у СНГ коливається в межах 20 членів, включно зі студентами факультету підготовки іноземних громадян. Наукові теми засідань гуртка відповідають плану науково-дослідних робіт кафедри або є фрагментами міжкафедральних науково-дослідних комплексних робіт ІФНМУ. Це забезпечує безпосередню активну участь студентів-гуртківців у науково-дослідній та лікувально-діагностичній роботі кафедри. У гурток запрошують найбільш мотивованих, активних та ініціативних студентів 2-х, 3-х курсів, що вивчають пропедевтику педіатрії, а також старшокурсників (студенти 4-х і 5-х курсів), котрі вже набули достатньої фахової компетентності і мають досвід науково-дослідної роботи в СНГ.

Під керівництвом наукового керівника та кураторів, відповідальних за секційну роботу гуртка, студенти беруть участь у засіданнях гуртка, в обходах професора, консилиумах, симуляційних тренінгах, знайомляться із сучасними параклінічними методами діагностики, проводять анкетування, курацію, ретроспективний аналіз архівних історій хвороб, оцінюють достовірність різниці абсолютних значень середніх величин згідно із загальною — прийнятими методами варіаційної статистики. Перед написанням статей або тез до статей куратори СНГ рекомендують гуртківцям провести огляд сучасної літератури з обраної теми за останні 5 років, сприяють із визначенням актуальності теми, мети наукової роботи, з вибором матеріалів і методів дослідження. Куратори допомагають набирати основну групу хворих із певною патологією, якій призначається комплексне лікування; групу порівняння, що отримує

тільки препарати стандарт-терапії; контрольну групу (здорові діти). Дослідженням можуть охоплюватися пацієнти комунального некомерційного підприємства «Міська дитяча клінічна лікарня», структурного підрозділу «Міська дитяча поліклініка», студенти медичного коледжу ІФНМУ та студенти молодших курсів нашого університету.

Науковий керівник і куратори секцій СНГ сприяють проведенню науково-дослідної та лікувально-діагностичної роботи під час навчання та в позанавчальний час. У зв'язку з відкриттям на базі міської дитячої клінічної лікарні першого в області катамнестичного кабінету (28.11.2018 р.) наші гуртківці отримали можливість одними з перших ознайомитися з принципами його роботи. Катамнестичний кабінет у м. Івано-Франківськ створено за підтримки Посольства Чеської Республіки в Україні спільно з Івано-Франківською міською радою з метою тривалого (катамнестичного) спостереження за передчасно народженими немовлятами з неонатальною патологією, за новонародженими із затримкою внутрішньоутробного розвитку та іншими відхиленнями (згідно із затвердженим переліком захворювань), що потребують проведення профілактики затримки психомоторного і фізичного розвитку впродовж перших трьох років життя. Відкриття такого кабінету регламентоване розпорядженням Кабінету Міністрів України [6]. Завдяки катамнестичному спостереженню можна буде запобігти розвитку хронічних захворювань, знизити ризик інвалідизації, зменшити кількість пацієнтів з особливими потребами. За дітьми з групи ризику проводять спостереження такі спеціалісти: педіатр, невролог, психолог, логопед, офтальмолог, отоларинголог, ортопед-травматолог, фахівець із фізичної реабілітації. Для цього вже створено Єдиний державний реєстр дітей катамнестичного спостереження за спеціальною всеукраїнською катамнестичною програмою «Dorado», до якого в нашій області внесено 125 дітей віком до 1 року. Аналіз даного реєстру показав, що в групі ризику розвитку хронічних захворювань найбільше дітей із малим гестаційним віком (28–35 тижнів), з жовтяницею новонароджених та неонатальною енцефалопатією.

Під керівництвом кураторів на засіданнях гуртка та його секцій студенти вивчають, обговорюють, аналізують, порівнюють, систематизують, інтерпретують результати клініко-параклінічних та наукових досліджень, роблять висновки і пишуть резюме, готують тези доповідей, оформляють стендові та усні доповіді у вигляді мультимедійних презентацій. Після рецензування робіт науковим керівником СНГ стаття або тези відправляються до друку для участі в студентських науково-практичних конференціях (СНПК) або для публікації у фахових науково-медичних виданнях. За останні 5 років студентські роботи кафедри були щорічними призерами внутрішньо вузівських, міжвузівських, республіканських і міжнародних наукових конференцій та конгресів студентів і молодих учених з міжнародною участю. Завдяки цьому студенти отримали важливий досвід виступу перед аудиторією, мали можливість

познайомитися з молодими українськими та зарубіжними вченими, взяти участь в обговореннях актуальних тем, ознайомитися з напрямками та перспективами подальших досліджень у галузі медицини.

Науково-дослідна робота однієї із секцій СНГ була присвячена вивченню особливостей перебігу захворювань ШКТ у дітей (оскільки ця патологія не перестає втрачати своєї актуальності в педіатрії) і стала фрагментом міжкафедральної науково-дослідної комплексної роботи “Розробка програми профілактики відхилень у стані здоров'я і соціальної поведінці серед дітей і підлітків на Прикарпатті”. На гастроентерологічних секційних засіданнях СНГ, зокрема, висвітлювали такі теми:

- характеристика основних факторів ризику щодо росту підліткової захворюваності на Прикарпатті;
- порівняльна оцінка сучасних методів діагностики *Helicobacter pylori*-асоційованих захворювань гастродуоденальної зони у дітей;
- дослідження показників ферокінетики при хронічних кислотозалежних захворюваннях гастродуоденальної зони у дітей;
- роль анкетування та ультрасонографії в ранній діагностиці гастроєзофагеальної рефлюксної хвороби серед школярів та студентів Прикарпаття;
- лікувально-профілактичне призначення вітаміно-мінеральних комплексів у поєднанні з пробіотиками при хронічних гастродуоденальних захворюваннях у дітей;
- гендерні особливості внутрішньої картини хвороби при захворюваннях шлунково-кишкового тракту в педіатричній практиці.

Вагомим мотивуючим фактором щодо участі студентів у науково-дослідній роботі СНГ є додаткові бали для призерів наукових студентських конференцій, заохочення додатковими балами при складанні підсумкових модульних контролів за кредитно-модульною системою, вивчення методів та оволодіння сучасними методиками науково-дослідної роботи тощо. Вмотивовані, цілеспрямовані та творчі студенти в подальшому отримують рекомендації щодо вступу до клінічної ординатури, аспірантури і отримують запрошення продовжити власну науково-дослідну і лікувально-діагностичну роботу в стінах університету.

Висновки

1. Робота в студентському науковому гуртку дає можливість виявити серед креативних, винахідливих здібних студентів-медиків майбутніх молодих учених.

2. Науково-дослідна робота в предметному студентському науковому гуртку допомагає успішно поєднувати творчий підхід, набуті теоретичні знання та практичні навички, що покращує успішність, сприяє самореалізації та підвищує самооцінку студентів.

3. Досвід роботи в студентському науковому гуртку є мотивуючою ланкою для подальшого професійно-орієнтованого навчання, свідомого вибору уподобаної спеціальності, формуванню професійної компетентності та конкурентноздатності на ринку праці.

Проблеми вищої медичної освіти

Список літератури

1. Борзих ОА, Кайдашев ІП. Компетентнісний підхід у підготовці сучасного фахівця з вищою медичною освітою. Збірник тез науково-практичної конференції з міжнародною участю „Актуальні питання підвищення якості освітнього процесу”; 2018 трав.11; Івано-Франківськ. Івано-Франківськ ДВНЗ «ІФНМУ»; 2018. с. 77.
2. Трефаненко ІВ, Хухліна ОС. Студентський науковий гурток як вид науково-дослідної роботи студентів. Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія». 2017;17(1):278–81.
3. Kahlke R, Eva K. Constructing critical thinking in health professional education. *Perspect. Med. Educ.* 2018;7(3):156–65. DOI:10.1007/s40037-018-01415-z.
4. Деніна РВ. Студентський науковий гурток: удосконалення професійних навиків. Буквинський медичний вісник. 2015;19(3):282–84.
5. Розпорядження Кабінету Міністрів України від 16.08.2015 р. № 881-р «Про затвердження Положення про здійснення катанестичного спостереження за дітьми з груп ризику розвитку хронічних захворювань та/або затримки розвитку впродовж перших трьох років життя».
6. Дронов ОІ, Насташенко ІЛ, Ковальська ОІ, Крючина ЄА, Скомаровський ОА, Протюк АВ. Роль діяльності студентського наукового гуртка в мотивації професійної орієнтації студентів-медиків. Вісник ВДНЗУ «Українська медична стоматологічна академія». 2013;13(1):288–90.
7. Bjegovic-Mikanovic V, Otok R. Preparation of European Public Health Professionals in the Twenty-first Century. *Public health.*— 2017;5:18. DOI: 10.3389/ fpubh.2017.00018.eCollection 2017.
8. Закон України «Про вищу освіту». — № 1556-VII від 01.07.2014 року.
9. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» № 848-VIII від 26.11.2015 року.
10. Офіційний портал Верховної Ради України. Конституція України [Інтернет]. II Розділ. Права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Стаття 53. [оновлено 2019 Лют. 21; цитовано 2019 Квіт. 10] Доступно на: <https://zakon.rada.gov.ua>
1. Borzykh OA, Kaidashev IP. Kompetentnisnyi pidkhid u pidgotovtsi suchasnoho fakhivtsia z vyshchoiu medychnoiu osvitoiu [Competent approach in the preparation of a modern specialist with higher medical education]. *Zbirnyk tez naukovo-praktychnoi konferentsii z mizhnarodnoiu uchastiu Aktualni pytannia pidvyshchennia yakosti osvithnoho protsesu*; 2018 Traven' 11; Ivano-Frankivs'k. Ivano-Frankivs'k DVNZ "IFNMU"; 2018. s. 77 (in Ukrainian).
2. Trefanenko IV, Khukhlina AS. Students'kyi naukovyi hurtok yak vyd naukovo-doslidnoi roboty studentiv [Student scientific circle as a type of research work of students]. *Visnyk VDNZU «Ukrains'ka medychna stomatolohichna akademiia».* 2017;17(1):278–81. (in Ukrainian).
3. Kahlke R, Eva K. Constructing critical thinking in health professional education. *Perspect. Med. Educ.* 2018.7(3):156–65. DOI:10.1007/s40037-018-01415-z.
4. Denina RV. Studentskyi naukovyi hurtok: udoskonalennia profesiinykh navykiv [Student scientific circle: the improvement of professional skills]. *Bukovynskyi medychnyi visnyk.* 2015;19(3):282–84. (in Ukrainian).
5. Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine of August 16, 2015, No. 881-p “On the approval of the Regulation on the implementation of follow-up monitoring of children at risk of developing chronic diseases and / or developmental delays during the first three years of life” (in Ukrainian).
6. Dronov OI, Nastashenko IL, Kovalska OI, Kriuchyna YeA, Skomarovskyi OA, Protsiuk AV. Rol' diial'nosti students'koho naukovooho hurtka v motyvatsii profesiinoi oriientatsii studentiv medykiv [The role of the activities of the student scientific circle in the motivation of the vocational guidance of medical students]. *Visnyk VDNZU «Ukrains'ka medychna stomatolohichna akademiia».* 2013;13(1):288–90. (in Ukrainian).
7. Bjegovic-Mikanovic V, Otok R. Preparation of the European Public Health Professionals in the Twenty-first Century. *Public health.*— 2017;5:18. DOI:10.3389/ fpubh.2017.00018.eCollection 2017.
8. Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» [The Law of Ukraine "On Higher Education"].— № 1556-VII from 01.07.2014. (in Ukrainian).
9. Zakon Ukrainy «Pro naukovu i naukovo-tekhnichnu diialnist» [The Law of Ukraine "On Scientific and Scientific-Technical Activity"] № 848-VIII of 11/26/2015. (in Ukrainian).
10. Official portal of the Verkhovna Rada of Ukraine. Constitution of Ukraine [Internet]. Section II. Rights, freedoms and duties of a persons and a citizens. Article 53. [Updated 2019 Feb. 21; Quoted 2019. 10] Available at: <https://zakon.rada.gov.ua>

References

1. Borzykh OA, Kaidashev IP. Kompetentnisnyi pidkhid u pidgotovtsi suchasnoho fakhivtsia z vyshchoiu medychnoiu osvitoiu [Competent approach in the preparation of a modern specialist

Відомості про авторів:

Кочерга З. Р. — д.мед.н., професор кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії, Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна.

Недоступ І. С. — к.мед.н., доцент кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії, Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна.

Павликівська Б. М. — к.мед.н., доцент кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії, Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна.

Ган Р. З. — к.мед.н., доцент кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії, Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна.

Лотовська Т. В. — к.мед.н., доцент кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії, Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна.

Казімирчук І. В. — викладач медичного коледжу, Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна.

Глов'як В. Г. — асистент кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії, Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна.

Ткач Б. Н. — асистент кафедри дитячої хірургії та пропедевтики педіатрії, Державний вищий навчальний заклад «Івано-Франківський національний медичний університет», м. Івано-Франківськ, Україна.

Сведения об авторах:

Кочерга З. Р. — д. м. н., профессор кафедры детской хирургии и пропедевтики педиатрии, Государственное высшее учебное заведение «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина.

Problems of higher medical education

Недоступ И. С. — к. м. н., доцент кафедры детской хирургии и пропедевтики педиатрии, Государственное высшее учебное заведение «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина.
Павликивская Б. М. — к. м. н., доцент кафедры детской хирургии и пропедевтики педиатрии, Государственное высшее учебное заведение «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина.
Ган Р. З. — к. м. н., доцент кафедры детской хирургии и пропедевтики педиатрии, Государственное высшее учебное заведение «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина.
Лотовская Т. В. — к. м. н., доцент кафедры детской хирургии и пропедевтики педиатрии, Государственное высшее учебное заведение «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина.
Казимырчук И. В. — преподаватель медицинского колледжа, Государственное высшее учебное заведение «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина.
Глов'як В. Г. — ассистент кафедры детской хирургии и пропедевтики педиатрии, Государственное высшее учебное заведение «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина.
Ткач Б. Н. — ассистент кафедры детской хирургии и пропедевтики педиатрии, Государственное высшее учебное заведение «Ивано-Франковский национальный медицинский университет», г. Ивано-Франковск, Украина.

Information about the authors:

Kocherga Z. R. — Doctor of Medical Science (M.D.), Professor of the Department of Pediatric Surgery and Pediatric Propedeutics, Higher State Educational Institution “Ivano-Frankivsk National Medical University”, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
Nedostyp I. S. — Ph.D., Associate Professor of the Department of Pediatric Surgery and Pediatric Propedeutics, Higher State Educational Institution “Ivano-Frankivsk National Medical University”, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
Pavlykivska B. M. — Ph.D., Associate Professor of the Department of Pediatric Surgery and Pediatric Propedeutics, Higher State Educational Institution “Ivano-Frankivsk National Medical University”, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
Gan R. Z. — Ph.D., Associate Professor of the Department of Pediatric Surgery and Pediatric Propedeutics, Higher State Educational Institution “Ivano-Frankivsk National Medical University”, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
Kazimirchuk I. V. — the teacher of the Medical College, Higher State Educational Institution “Ivano-Frankivsk National Medical University”, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
Glovyak V. G. — Assistant of the Department of Pediatric Surgery and Pediatric Propedeutics, Higher State Educational Institution “Ivano-Frankivsk National Medical University”, Ivano-Frankivsk, Ukraine.
Tkach B. N. — Assistant of the Department of Pediatric Surgery and Pediatric Propedeutics, Higher State Educational Institution “Ivano-Frankivsk National Medical University”, Ivano-Frankivsk, Ukraine.

Надійшла до редакції 15.03.2019

Рецензент — проф. Нечитайло Ю.М.

*© З.Р. Кочерга, І.С. Недоступ, Б.М. Павликівська, Р.З. Ган, Т.В. Лотовська,
І.В. Казімирчук, В.Г. Глов'як, Б.Н. Ткач, 2019*
